

„VALÓBAN A RÉSZVÉTEL A FONTOS?”

COUBERTIN BÁRÓ
ÁLMA ÉS
AZ ÚJKORI OLIMPIÁK

Készítette: Szekszárdi Júlia

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

9. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Előzetes feladat					
A	Néhány erre vállalkozó tanuló a D1 melléklet segítségével felkészül arra, hogy rövid prezentációt tartson az ókori olimpiákról.	Ismeretek összegzése Feladatvállalás Előadókészség	Kiscsoportos kutató és alkotómunka	D1 (Szövegek és feladatok)	
I/b Győzelem és/vagy részvétel az olimpián					
A	A tanár egy transzparenst erősít a falra, amelyen az újkori olimpiai játékok megalapítójának, közismert mondata áll: NEM A GYŐZELEM, HANEM A RÉSZVÉTEL A FONTOS. Megkérdezi a tanulókat, hogy érvényesnek tartják-e ezt a mondatot a jelenlegi olimpiai játékokra nézve. A diákok kézfeltartással jelzik, hogy igen vagy nem. Ezután sorra kimennek a poszterhez, és a mellette és ellene szóló érveket felírják a megfelelő oszlopba. (Ehhez több filctollról kell gondoskodni, hogy egyidejűleg mindkét oszlopba tudjanak írni, és gyorsan kövessék egymást a tanulók.) Ebben a szakaszban nem mondanak véleményt egymás gondolatairól. A poszter a foglalkozás egész ideje alatt a falon marad: menet közben lehet rá hivatkozni és az értékelésnél is felidézhető. 8 perc.	Egy régi elv mai érvényességének mérlegelése Véleményalkotás Kritikai gondolkodás Érvelés	Egyéni feladat frontális helyzetben – érvek gyűjtése		P1 (Minta a poszterhez) Csomagoló-papír Vastag filc-tollak Ragasztó-gyurma

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Az olimpiai eszme születése: az ókori olimpiák					
A	Az erre előzetesen felkészült diákok bemutatják az internetről gyűjtött anyagokból összeállított prezentációjukat, és a D1 melléklet kérdései alapján beszélnek az ókori olimpiákról. 7 perc	Önállóan szerzett ismeretek megosztása másokkal Előadókészség	Frontális munka – vetítéssel kísért tanulói kiselőadás	Számítógép/ laptop Projektor	
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Ismerkedés az újkori olimpiák történetével					
A	Az osztály 6 csoportra oszlik. Az egyes csoportok az újkori olimpiák történetének meghatározott szakaszát dolgozzák fel. Az adott szakaszcsoportról szóló szöveget minden csoporttag kézhez kapja. A tanulók elolvassák a hozzájuk jutott szöveget, majd egy külön papíron közösen válaszolnak a lapjukon szereplő kérdésekre. Ezután közösen kiválasztanak egy érdekes mozzanatot a korszak történetéből, amelyet majd az osztállyal is ismertetnek. 15 perc	Új ismeretek szerzése Szövegértés Tájékozódás az időben és a térben Lényegkiemelés Együttműködés	Csoportmunka – szövegértelmezés és közös feladatmegoldás	D2 (Szövegek és feladatok) Papír és írószer Földrajzi atlasz	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Rövid csoportbemutatók					
A	A történet időrendjének sorrendjében a csoportok képviselői megmutatják a falitérképen, hogy hol rendeztek olimpiát az általuk megismert korszakban. Egy másik csoporttag pedig 1,5-2 percen megosztja a többiekkel azt az információt, amit a csoport a legérdekesebbnek tartott. 12 perc	Új ismeretek átadása Előadókészség Figyelem	Frontális munka – csoportszóforgó		Fali világtérkép
II/c Feladat kijelölése a következő órára					
A	A csoportok a továbbiakban is együtt dolgoznak. A tanulóknak kiválasztanak az általuk megismert időszakaszról egy olimpiát, amelyről öt perces bemutatót készítenek a következő órára a D3 melléklet szempontjai alapján. (Itt van vége az első 45 percnak.) 3 perc	Tájékozódás az interneten, az információszerzés gyakorlása	Frontális munka – tanári magyarázat	D3 (Feladatlap)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Szemelvények az újkori olimpiák történetéből					
A	A tanár írásvetítővel kivetíti a D4 mellékletből készített fóliát. Az első csoport megmondja, hogy melyik olimpiát választották. Megtartják 5 perces bemutatójukat. A kivetített táblázat alapján a tanár röviden szót ejt vizsgált korszak a többi olimpiájáról is. Ezután jön a következő csoport, egészen addig, míg mindenki be nem mutatta az általa készített anyagot. 40 perc	Ismeretek átadása másoknak Információk rendezése Prezentációkészítés Előadókészség	Frontális munka – csoportbemutatók	A diákok által elkészített anyagok Számítógép és projektor	A D4 melléklet fóliára másolva
II/e A vetélkedő előkészítése					
A	Minden tanuló megkapja az újkori olimpiák eseménytörténetének táblázatos vázlatát (D4), és a következő órán sorra kerülő vetélkedő kérdések listáját (D5). Az osztály megválasztja a háromtagú zsűrit. A többiek pedig 3-4 fős csoportokat alakítanak. A segédletek és az internet felhasználásával a csoportok önállóan készülnek fel a versenyre. A zsűri tagjai – a többiekkel és a tanárral egyeztetve – a következő óráig elkészítik a csoportbeosztást, kialakítják és rögzítik a verseny szabályait. (A versenyhez kb. 35 perc áll majd rendelkezésre, ezt figyelembe kell venni a szabályok összeállításánál! A szabályokat egy nagyméretű poszteren a verseny kezdetén ki kell tenni a falra.) (Itt van vége a második 45 percnak.) 5 perc	A foglalkozás következő szakaszának előkészítése Együttműködés Szabályalkotás Szervezés Felelősségvállalás	Frontális munka – csoportalkotás és feladatkielölés	D4 (Időrendi táblázat) D5 (A vetélkedő kérdései)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/f A vetélkedő lebonyolítása					
A	A zsűri kiteszi a versenyszabályokat a falra, és szóban is ismerteti azokat. A tanár külső tanácsadóként van jelen, és csak akkor avatkozik be a folyamatba, ha szükségesnek látszik. Felügyel arra, hogy csak a tanulók által kidolgozott saját anyagok legyenek kéznél, más forrás itt már nem használható. A versenyt a zsűri tagjai vezetik. 35 perc	Megszerzett tudás alkalmazása Együttműködés Vetélkedés Szabálykövetés	Csoportos verseny	Versenyszabályzat egy nagyméretű poszteren A zsűri kellékei (pontozólap, sorszámok stb.)	P2 (Megoldó kulcs)
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A verseny eredményhirdetése					
A	A zsűri a tanárral való rövid egyeztetés után kihirdeti a verseny eredményét. A tanár megkérdezi, hogy milyen érzés volt versenyezni, és hogy a diákok a részvételt vagy a győzelmet tartották-e fontosabbnak? 3 perc	A verseny lezárása	Frontális munka – eredményhirdetés és beszélgetés	A verseny eredményei rögzítve	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b Tanulságok levonása					
A	A tanár felerősíti a táblára az első posztet a coubertini gondolatot megerősítő, illetve cáfoló érvekkel. A tanulók elmondják, hogyan látják a most a korábban megfogalmazott érveket? Akinek változtak az érzései, az röviden megindokolja ezt. 7 perc	Visszatekintés egy korábbi értékítéletre Reflexió és önreflexió Kritikai gondolkodás	Frontális munka – irányított beszélgetés		A P1 alapján az első alkalommal készült poszter

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1

Poszter a ráhangoláshoz

NEM A GYŐZELEM, HANEM A RÉSZVÉTEL A FONTOS (COUBERTIN)	
Egyetértek, mert	Nem értek egyet, mert

P2

Megoldó kulcs a vetélkedő feladataihoz

1. Valóban minden negyedik évben megrendezték az olimpiai játékokat? Mely alkalmak maradtak ki, és miért? (1916 – I. világháború, 1940–1944 – II. világháború)
2. Melyik olimpiai játékokon nem vettek részt a magyarok? Mi volt ennek az oka? (1920, mint az I. világháború egyik vesztes állama, 1984-ben, a Los Angeles-i csonka olimpián, amikor Moszkva visszaadta a kölcsönt az amerikaiak az 1980-as bojkottért és megtiltotta a Varsói Szerződés tagjainak a részvételt.)
3. Miért nem rendezte Róma az 1908-as játékokat? (A Vezúv 1906-os kitörése után megcsappant az államkassza, és nem maradt pénz az olimpiai stadion megépítésére.)
4. Miért nevezhető az 1920-ban, Antwerpenben rendezett világvetélkedő a széthúzás olimpiájának? (A háború veszteseit nem hívták meg a játékokra.)
5. Melyik olimpián jelent meg először a dél-amerikai futball? (Uruguay, Párizs, 1924)
6. Hol nyertek első ízben több aranyérmet az ázsiai sportolók? (Amsterdam, 1928)
7. Mi volt a híres „egyiptomi csapás”? (Fociban kikaptunk 3:0-ra Egyiptom csapatától, 1924 Párizs)
8. Horogkereszt és ötkarika. – így summázták az 1936-os berlini olimpiát. Gyűjts információkat erről az eseményről! (A hitleri totális propaganda eseménye volt, ahol karlendítéssel kellett üdvözölni a fűhrert. Ezután 12 évig nem volt olimpia.)

9. Melyik olimpián értéke el a magyarok a legjobb helyezést az éremtáblázaton? Hány aranyérmeket szereztek akkor? (1952, Helsinki, harmadik helyezés az Egyesült Államok és a Szovjetunió mögött, 16 aranyérem),
10. Miért kellett 1956-ban két helyen meggyújtani az olimpiai lángot? (Az ausztrál hatóságok szigorú karantént rendeltek el a lovak számára, ezért a lovas versenyeket Stockholmban kellett megrendezni.)
11. Miként hatott az 1956-os olimpiára a magyarországi forradalom leverése? (Rokonszenv megnyilvánulások voltak a magyarok mellett a szovjet bevonulás hatására. Több élsportoló nem tért vissza hazájába, hanem külföldre távozott.)
12. Miért nevezik az 1972-es a müncheni olimpiát a félelem olimpiájának? (Arab terroristák túszul ejtettek és kivégeztek izraeli sportolókat.)
13. Melyek voltak a „csonka olimpiák”? Miért nem volt teljes a részvétel? (1980, Moszkva, 1984, Los Angeles)
14. Melyik kontinensen hány olimpiát rendeztek? Melyik földrészen nem volt egyáltalán olimpia? (
  - *Afrikában* egyetlen olimpia sem került megrendezésre;
  - *Ausztráliában* kettő: Melbourne, 1956 és Sidney, 2000;
  - *Ázsiában* kettő: Tokio, 1964, Szöul, 1988, a harmadikra most készül Peking;
  - az *amerikai kontinensen* hat: St Louis, 1904, Los Angeles, 1932 és 1984, Mexikóváros, 1968, Montréal, 1976, Atlanta, 1996;
  - *Európában* tizennégy: Athén, 1896 és 2004, Párizs, 1900 és 1924, London 1908 és 1948, Antwerpen 1920, 1928 Amsterdam, 1936 Berlin, 1952 Helsinki, 1960 Róma, 1972 München, 1980 Moszkva, 1992 Barcelona.
15. Mely helyszíneken volt több alkalommal is olimpia? (Athén, Párizs, London, Los Angeles)
16. Hol létesült első ízben olimpiai falu? (Los Angeles, 1928)
17. Melyik olimpián jelent meg először a dél-amerikai futball? (Uruguay, Párizs, 1924)
18. Hol gyulladt ki első alkalommal az olimpiai láng? (1936, Berlin)
19. Melyik olimpián erősödött fel a doppingellenes küzdelem? (Montreal, 1976)
20. Melyik olimpiai játékok szenzációja volt a Dream Team (a híres amerikai kosárlabda válogatott)? (Barcelona, 1992)
21. Melyik két olimpián jelentette ki a játékok vezetője, hogy a játéknak (pontosabban a show-nak) folytatódnia kell? Miért merült fel egyáltalán, hogy megszakítsák a versenyt? (München, terrortámadás; Atlanta pokolgépes robbantás)
22. Melyik olimpián vált nyilvánvalóvá, hogy az üzleti érdek egyre inkább a sport érdekei felé kerekedik? (1996 Atlanta. A várományos a centenáriumi játékok megrendezésére Athén lett volna, de feltételezhetően egy multicég nyomására mégis Atlanta, Georgia fővárosa kapta meg a jogot.)
23. Melyik magyar sportolóknak melyik olimpián került az aranyérmükbe a doppingolás? (2004 Athén, Fazekas és Annus dobóatléták)
24. Hova tervezik a 2008-as olimpiai játékokat? (Pekingbe.)

Mi tudsz róluk?

1. **Hajós Alfréd**(eredetileg *Guttman Arnold*) (**Budapest, 1878. február 1.** – Budapest, **1955. november 12.**) építész, az első magyar **olimpiai** bajnok. **1896-ban Athénban**, az első újkori olimpiai játékokon megnyerte mind a 100 m-es, mind pedig az 1200 m-es úszószámot, ezzel ő szerezte a magyar sport első és második olimpiai aranyérmét. **1899-től**, mikor megszerezte építész mérnöki diplomáját, felhagyott az aktív sportolással, de mint sportújságíró, illetve a **Magyar Olimpiai Bizottság** tagja tovább támogatta a sportmozgalmat.

2. **Jhnnny Weissmüller**, húszéves korától négy olimpiai aranyérmert nyert. Az elsőt az 1924-es párizsi versenyen Világraszóló sikereire csakhamar a hollywoodi filmgyárak is felfigyeltek és Tarzan szerepét bízzák rá. A film hatalmas siker lesz, amely után még 18 Tarzan-film készült el.
3. **Paavo Nurmi (Turku, 1897. június 13. – Helsinki, 1973. október 2.) finn** „csodafutó”. Az 1920-as években a világ legjobb közép- és hosszútávfutója volt, sok világrekordot állított be a legkülönbözőbb távokon, 1500 m-től 20 km-ig. Nurmi összesen 9 olimpiai aranyérmert és 3 ezüstöt nyert 1920 és 1928 között. Az 1932-ben már nem indulhatott, mert a futásból élt, és a profik között tartották számon. Elismerésként 1952-ben Paavo Nurmi, a finn nemzeti hős gyűjthatta meg a helsinki nyári játékok olimpiai lángját.
4. **Petschauer Attila** az 1928-as amszterdami és az 1932-es Los Angeles-i olimpián nyert bajnoki címet a kardcsapat tagjaként, valamint egyéniben ezüstérmert szerzett Amszterdamban. Viszonylag fiatalon, 28 évesen vonult vissza, civil foglalkozásában újságíró volt az Est című lapnál. 1942-ben munkaszolgálatra hívták be. Az ukrán Davidovka melletti táborban a táborparancsnok Cseh Kálmán, aki lovasként szintén részt vett az 1928-as olimpián, felismerte és rászabadította az őröket. **Kárpáti Károly** visszaemlékezése szerint az őrök felparancsolták egy fára, és vízzel locsolták. A víztől megfagyva, röviddel ezután meghalt. **Szabó István** róla mintázta *A napfény íze* című filmje egyik hőstét.
5. **Papp László** Magyarország, és a világ egyik leghíresebb ökölvívója, aki 1948-ban a londoni, 1952-ben a helsinki és 1956-ban melbourne-i olimpián nyert aranyérmert. A **Budapest Básty**a és a **Vasas** boksztolójaként közép-, majd nagyváltósúlyban indult, 1946 és 1956 között hét országos bajnokságot nyert. Kétszeres amatőr Európa-bajnok. Az 1948-as londoni olimpián közepsúlyban, 1952-ben Helsinkiben és 1956-ban Melbourne-ben nagyváltósúlyban diadalmaskodott. Ez a páratlan bravúr – 12 évig megőrizni a trónt – neki sikerült először. Azóta Teofilo Stevenson és Félix Savón (mindketten kubaiak) volt képes erre.
6. **Székely Éva, úszó**, negyvenhatszoros egyéni magyar bajnok, tízszeres világ- és tizenkétszeres Európa-csúcstartó. Az 1952-es helsinki olimpia bajnoka, az 1956-os melbourne-i játékok ezüstérmese. Aktív sportpályafutása befejezése után edzőként dolgozott – legismertebb tanítványa lánya, Gyarmati Andrea, az 1972-es müncheni olimpia ezüstérmes úszója.
7. **Balczó András** az öttusasport történetének egyik legnagyobb alakja. Nyolcszor nyert magyar bajnokságot egyéniben, hatszor pedig csapatban. 1963-ban, 1965-ben, 1966-ban, 1967-ben és 1969-ben egyéni világbajnok. Ötszörös csapatvilágbajnok. Az 1960-as római olimpián az aranyérmes csapat tagja, egyéniben negyedik. Az 1968-as mexikói olimpián a győztes csapat tagja, egyéniben ezüstérmes. Az 1972-es müncheni olimpia egyéni bajnoka, csapatban második.
8. **Gerevich Aladár** Gerevich Aladár apja mellett – aki szintén vívott – kezdett el sportolni. Tehetségét korán felismerték, így hamarosan már a világhírű Santelli olasz mester budapesti iskolájában vívhatott. 6 olimpián vett részt, és mindegyikről arannyal tért haza. Fiatalon került a magyar kardcsapatba, és folyamatosan felzárkózott a csapatban vívó többi világklasszishoz, és 1948-ban már egyéniben is aranyat nyert. Fiai (György és Pál) szintén eredményes vívókká váltak. Felesége és apósa is olimpiai érmek birtokosai voltak. Gerevich Aladár még 50 évesen is olimpiát nyert. Amikor megkérdőjelezték az indulását, ő kihívta a fiatalokból álló csapatot, és mindenkit legyőzött. Hallatlan saját eredményei mellett a nevelésben is kiemelkedő volt, tanítványai rajongtak érte.

9. **Magyar Zoltán** Kevés olyan sportoló van a világon, akiről egy egész kompozíciót neveztek el, ráadásul egy olyan gyakorlatot, amelyet azóta sem tud senki a hozzá hasonló könnyedséggel, eleganciával, a mozdulatok tökéletes harmóniájával bemutatni. Magyar Zoltán egyike ezeknek. Már Európa-bajnok és világ-bajnokként érkezett Montrealba, hogy az olimpián is aranyat szerezzen, majd lépésről lépésre és versenyről versenyre egyre többet és többet tett hozzá védjegyéhez: a magyar vándorhoz.
10. **Egerszegi Krisztina** Senki sem nyert a világon nála több egyéni úszó olimpiai bajnokságot. Öt olimpiai aranyérem birtokosa. Továbbá ő a második úszónő, akinek egyéni számban há-

rom egymást követő olimpián sikerült elsőséget szereznie. Ez a sporttörténetben eddig vele együtt összesen három versenyzőnek. Hihetetlen sikersorozata Szöulban kezdődött 1988-ban, amikor még csak 14 esztendő volt, de már a dobogó legfelső fokán állhatott. Sikerét négy évvel később, majd 1996-ban is megismételte, páratlan teljesítményt nyújtva. Az 1992-es döntőben a második helyezethez képest 4.15 másodperces előnye minden idők legnagyobb arányú különbségének számít a női 200-as versenyszámokban. Ma már azt is megengedheti magának, hogy a magánélet töltse be életében a legfontosabb szerepet, jelenleg háromgyermekes családayaként él.